

Yhteiskuntapolitiikkaa ”neljän suuren” selän takana

Pirkkoliisa Ahponen: *YTT, professori, yhteiskuntapolitiikan laitos, Joensuun yliopisto*
pirkkoliisa.ahponen@joensuu.fi

Janus vol. 14 (4) 2006, 402

Janus

Januksessa 3/2006 julkaistu kooste viime kevään sosiaalipolitiikka-paneelin annista oli virikkeellinen. Ainakin se toimi herätteenä jatkaa keskustelua sosiaali-/yhteiskuntapolitiikan verkostoitumisesta ja yhteistyötarpeista. Sosiaalipoliittisen yhdistyksen yhdessä Helsingin yliopiston yhteiskuntapolitiikan laitoksen kanssa järjestämään paneeliin oli kutsuttu ”neljän suuren” sosiaali-/yhteiskuntapolitiikan laitoksen professorit esittämään näkemyksensä sosiaalipolitiikan nykynäkymistä. Helsingin yksikkö esiintyi itseoikeutetusti useammallakin äänellä, kun taas koko Itä- ja Pohjois-Suomi Jyväskylältä ylös- ja ulospäin jäi edustuksetta. Tilanteenmäärittely on mielenkiintoinen siinäkin valossa, että useissa puheenvuoroissa sosiaalipolitiikan sisältöä tulkittiin vakiintuneen tulkintatradition mukaisesti huono-osaisuudesta tai syrjäytymisestä käsin. Siksikin toivon, että sosiaalipolitiikan ”syrjäseutu” saa edes näin jälkikäikuna äänensä kuuluviin.

Paneelissa käyty keskustelu osoittaa sosiaalipolitiikan rajojen liikkuvuuden: siinä tukeudutaan yhtäältä yhteiskuntapolitiikan sektorilogiikkaan sosiaalipolitiikan konventioiden rajoissa, toisaalta yhteiskuntapolitiikkaa upotetaan sosiaalipolitiikan sisään ja käännetään asetelmaa myös toisin päin viittaamalla laaja-alaisen näkökulman vaatimukseen yhteiskunnan kompleksisuuteen käsiksi pääsemiseksi. Kysytään, riittääkö sosiaalipolitiikan tehtäväksi hyvinvointivaltion siilipuolustus tai sen erottautuminen sosiaalityön ammatillisesta kytkennästä – kuitenkin edelleen julkishallintoa palvelevana tieteenalana.

Yhteiskuntapolitiikka-näkökulma haastaa sosiaalipolitiikan suuntautumaan uudelleen kysymällä, mihin meitä tarvitaan. Alustava avaukseni vastaukseksi on, että nyky-yhteiskunnan sosiaalista jäsentymistapaa koskevien kiistojen ymmärtäminen vaatii sellaista kulttuuris-poliittista perspektiiviä, jossa tarkastelun spektri ulottuu ”pienen” toimijuuden politiikasta aina rakenteellis-poliittisiin käännteisiin saakka. Tätä tarvitaan, jotta yhteiskuntapolitiikka edistäisi kykyä tarttua niihin globaalia eriarvoisuutta tuottaviin paikallistason ratkaisuihin, jotka osoittavat kansalaisuusikäytäntöjen osuuden politiikan tekemisessä ja demokratian konkretisoinnissa. Tällaisia ajankohtaiskysymyksiä ilmenee niin sukupuolittai ikäpolitiikassa kuin ylipäänsäkin kansalaisoikeuksia koskevissa ja toiseuden rajoja tuottavissa tai haastavissa politiikan marginaalien määrittelyissä.

Sosiaalipolitiikan on nykytilanteessaan tarkasteltava entistä avoimemmin tieteenalarajoja ja erityisesti suhdetta sosiologiaan, politiikantutkimukseen tai kulttuurintutkimukseen. Valtakunnallinen verkostoituminen ja toimintayksikköjen profilointi on sosiaalityeteille elintärkeää. Toivottavasti tähän rakentavaan prosessiin saavat tasavertaisesti osallistua niin pienet kuin vähän suuremmatkin yksiköt, niin keskuksiin kuin periferiaan sijoitetut. Kysymys on paitsi rajanvedoista myös tutkijankatseen suuntaamisesta yhteiskuntapolitiikan tilan ja tulevaisuuden parhaaksi.